

DATOS IDENTIFICATIVOS

Sistema Educativo e Educación en Valores

Materia	Sistema Educativo e Educación en Valores			
Código	V02M066V08104			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Formación Profesional. Formación e Orientación Laboral			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3.5	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Pereira Domínguez, María Carmen Vieites García García, Manuel F.			
Profesorado	Fernández González, María Reyes Pereira Domínguez, María Carmen Vieites García García, Manuel F.			
Correo-e	mcdguez@uvigo.es mvieites@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral Toda práctica educativa de intervención educativa funda as súas raíces no sistema de ideas, procedementos e valores que os seus fins lle asignan. A posición dun/ha profesional do campo educativo que quere educar ser ter unha teoría clara e definida da educación sería tan irracional como a de aquel que quere guiar a alguén sen saber de onde parte, por onde vai e onde se dirixe.

Ésta é a razón pola que antes de deseñar o desenvolvemento de calquera intervención pedagóxica, o profesorado debe ter clara unha Teoría da Educación que guíe a determinación do proceso educativo e a selección dos medios para logralo.

Para elo, e en primeiro lugar é necesario precisar que é a Teoría da Educación, que lonxe de referirse exclusivamente a cuestións teóricas acerca da educación e polo tanto afastadas das realidades educativas, incide polo contrario en todos os aspectos propios da práctica educativa. Polo tanto, a Teoría da Educación significa coñecer para facer, saber para logo aplicar mellor as innovacións educativas i, en definitiva, para mellorar a calidade da educación.

A continuación é obrigado determinar qué entendemos por educación, xa que ao ser un termo de uso habitual na vida cotiá porque a todas as persoas afecta de algún modo, todo o mundo se atrevería a dar unha definición de educación.

Ademais, existen moitos conceptos afíns á educación como formación, ensino, aprendizaxe, instrución, capacitación, que se empregan en moitas ocasións como termos similares e que deben diferenciarse para a súa correcta utilización.

Así mesmo, a educación non se pode reducir á que é impartida na escola -Educación Formal-, xa que as persoas se educan máis alá de ela e os influxos que se reciben a partir de outros medios son tanto ou máis potentes que os que proceden da escola e incluso interfíren na súa acción.

Polo tanto, faise necesario traballar os conceptos de -Educación Non Formal-, definida como o conxunto de procesos, medios e institucións específica e diferenciadamente deseñados en función de explícitos obxectivos de formación, que non están directamente dirixidos á provisión dos graos propios do sistema educativo regrado, e o de -Educación Informal- que se referiría a aqueles procesos educativos que se producen indiferenciados de outros procesos sociais, que non foron institucionalizados nin sistematizados, que se dan no curso ordinario da vida.

Un dos factores que influíu na crecente importancia que se lle otorgou tanto á Educación Non Formal como á Educación Informal foi o cambio nos valores defendidos pola sociedade, da defensa da virilidade ou a guerra pasouse á defensa da paz ou a tolerancia, valores nos que ata agora non educaba a escola e que a partir da transversalidade como a LOXSE e da inclusión da Educación en Valores da LOE si serían incluídos nos seus contidos.

Tendo en conta que a saída profesional deste curso de posgrao é a de ser docente en Educación Secundaria é polo que un bloque de contido centrarase exclusivamente no sistema educativo, co fin de introducir ao alumnado no universo da educación, prestando especial atención aos elementos que integran o sistema e ás súas funcións en relación coa acción educativa. En consecuencia considéranse os axentes socioeducativos e as súas responsabilidades pero tamén se presta especial atención a algunhas institucións fundamentais como o Estado ou as Comunidades Autónomas en tanto responsables da normativa educativa, responsables da redacción e desenvolvemento da Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación. A análise da situación actual complementábase cunha breve perspectiva histórica, considerando os retos e desafíos de futuro (LOMCE □ Lei Orgánica de Mellora e Calidade da Educación).

Competencias de titulación

Código

A7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
A13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino.
A24	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
A28	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
A29	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	-----------	---------------------------------------

□ Analizar os aspectos substantivos do sistema educativo español nos ámbitos estatal e saber autonómico. Estudar e coñecer a súa estrutura nunha perspectiva histórica e actual.		A13 A24
□ Reflexionar e comprender os aspectos fundamentais na Lei Orgánica 2/2006 en relación cos niveis educativos vinculados ao Mestrado de Secundaria.	saber	A13 A24
□ Coñecer e valorar o rol dos axentes socioeducativos nos procesos educativos formais propios das ensinanzas de secundaria, bacharelato, formación profesional e ensinanzas de idiomas.	saber saber facer Saber estar / ser	A28 A29
□ Diseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe con especial atención á equidade, a educación emocional i en valores, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto dos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sostible.	saber facer Saber estar / ser	A7

Contidos

Tema

Bloque temático 1. O universo educativo: concepto de educación. Os escenarios educativos (Educación Formal, Non Formal e Informal).	1.1. Concepto de educación: características xerais e diferenciadoras. 1.2. Clarificación terminolóxica. 1.3. Dimensións e piares da educación. 1.4. Os escenarios educativos: educación formal, non formal e informal. 1.5. Da escola tradicional ás escolas renovadas.
Bloque temático 2. O sistema educativo. Os axentes socioeducativos (educadores, estudantes, familia) e a súa evolución.	2.1. O sistema educativo español. Análise histórica. LOXSE, LOCE, LOE, LOMCE. 2.2. A estrutura do sistema educativo despois da LOE. Ensinanzas obrigatorias e posobrigatorias. A Educación Secundaria e o Bacharelato. A Formación Profesional. As Ensinanzas de Idiomas. 2.3. Institucións e axentes no sistema educativo. O rol do Estado e o rol das Comunidades Autónomas. Os centros educativos. Profesorado e alumnado. As familias. As asociacións escolares.
Bloque temático 3. A Educación en Valores.	3.1. Marco conceptual da Educación en Valores e Actitudes. Hacia unha convivencia pacífica. 3.2. Metodoloxía i estratexias didácticas ante os valores e as actitudes. 3.3. Avaliación de valores e actitudes. 3.4. Actitudes do profesorado ante os valores controvertidos. 3.5. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos e a Declaración dos Dereitos da Infancia: contexto de actuación para a Educación en Valores e Actitudes.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	9	12	21
Traballos de aula	8	18	26
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	40.5	40.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentacións/exposicións	O profesorado presenta os núcelos temáticos fundamentais da materia.
Traballos de aula	Logo da presentación dos núcelos temáticos fundamentais da materia realízanse traballos prácticos, análise de situacións, estudo de casos e outras actividades vinculadas coas competencias a desenvolver.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O alumnado realiza un traballo vinculado cos núcelos temáticos fundamentais da materia e coas competencias a desenvolver, segundo proposta previa do profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través do correo electrónico.: Así mesmo, aqueles estudantes que desexen algunha titoría presencial poden pasar polas horas de titoría que cada un destes docentes ten no centro onde imparten as clases de grao. Recoméndase concertar esa titoría con anterioridade a través do mail. PROFESORADO MAIL M ^a Reyes Fernández González reyesfgmes@gmail.com Manuel F. Vieites García mvieites@uvigo.es M ^a Carmen Pereira Domínguez mcdguez@uvigo.es

Traballos de aula	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través do correo electrónico.: Así mesmo, aqueles estudantes que desexen algunha titoría presencial poden pasar polas horas de titoría que cada un destes docentes ten no centro onde imparten as clases de grao. Recoméndase concertar esa titoría con anterioridade a través do mail. PROFESORADO MAIL M ^a Reyes Fernández González reyesfgmes@gmail.com Manuel F. Vieites García mvieites@uvigo.es M ^a Carmen Pereira Domínguez mcdguez@uvigo.es
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través do correo electrónico.: Así mesmo, aqueles estudantes que desexen algunha titoría presencial poden pasar polas horas de titoría que cada un destes docentes ten no centro onde imparten as clases de grao. Recoméndase concertar esa titoría con anterioridade a través do mail. PROFESORADO MAIL M ^a Reyes Fernández González reyesfgmes@gmail.com Manuel F. Vieites García mvieites@uvigo.es M ^a Carmen Pereira Domínguez mcdguez@uvigo.es

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Recollida de sinaturas en aula	20
Traballos de aula	Recollida de intervencións e traballos prácticos	30
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Traballo/s	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos para a avaliación continua é obrigatoria. Esta asistencia debe ser, a lo menos, do 80 % estando admitido faltar ó 20 % da presencialidade.
- Os prazos das entregas das actividades, traballos, etc. serán comunicados polo profesorado na clase, e tamén é necesario cumprilos para ser cualificados na avaliación continua.
- O alumnado que non supere a materia por avaliación continua terá unha proba de avaliación, aoredor dos contidos nucleares da materia, na data marcada no calendario do mestrado para os exames oficiais. Esta proba de avaliación suporá o 100% da puntuación e os seus pormenores e características serán concretadas polo profesorado e o alumnado o día da presentación da materia e cando se faga a consulta persoalmente.

Bibliografía. Fontes de información

- Camps, Victoria (1998). Creer en la educación. Barcelona: Península.
- Carreras, Llorenç et al.(1997). Cómo educar en valores. Madrid: Narcea, 4ª edición actualizada.
- Delors, Jacques (1996). La educación encierra un tesoro. Madrid: Santillana / UNESCO.
- LOE, Boletín Oficial del Estado de 4 de maio de 2008.
- Morin, Edgar (1999). Los siete saberes necesarios de la educación del futuro. Francia: Unesco.
- Puig, José M^a et al. (2007). Aprendizaje servicio: educar para la ciudadanía. Barcelona: Octaedro.
- Soler Villalobos, Mª P. (coord.) (2008). De la educación emocional a la educación en valores. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia.
- Vázquez, Victoria; Escámez, Juan y García, Rafaela (2012). Educación para el cuidado. Hacia una nueva pedagogía. Valencia: Brief.
- Aula Abierta / Aularia El País de las Aulas. Revista Digital / Bordón / Comunicar / Cuadernos de Pedagogía / Cultura y Educación/ Edetania. Estudios y propuestas socio-educativas / Educación XX1/Educación Social. Revista de Intervención Socioeducativa / Enseñanza & Teaching / Estudios de Educación / Innovación Educativa / Historia de la Educación. Revista Interuniversitaria/ Padres y Maestros / Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria / Revista Complutense de Educación / Revista de Ciencias de la Educación / Revista de Educación /Revista Española de Pedagogía/ Revista Galega do Educación/ Revista Galega do Ensino / Revista Portuguesa de Pedagogía / Teoría de la Educación. Revista Interuniversitaria/ Teoría de la Educación. Educación y Cultura en la Sociedad de la Información. Revista electrónica/□ (Consultar Bases de Datos: <http://dialnet.unirioja.es/>).

Recomendacións

Outros comentarios

Resulta moi importante asistir a clase. En caso de ter problemas de asistencia comentar esa circunstancia co profesorado para poder facer un seguimento adecuado da materia.
